

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол __ від ____

Укладачі:

Дмитрієв І.А.
Шевченко І.Ю.

Відповідальний за випуск:

Іванілов О.С.

Харків, ХНАДУ, 2016

Укладачі: проф. Дмитрієв І.А.
доц. Шевченко І.Ю.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» належить до циклу нормативних навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки бакалаврів спеціальностей 051 «Економіка» та 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою контрольної роботи є закріплення теоретичних знань і придбання практичних навичок з найважливіших тем першої частини курсу «Економіка підприємства» шляхом дослідження теоретичних питань і вирішення прикладних завдань.

За результатами виконання контрольної роботи майбутній фахівець повинен:

знати:

- сутність і ознаки підприємства;
- чинний порядок створення підприємства;
- нормативно-правове підґрунтя господарської діяльності;
- види та організаційно-правові форми підприємств;
- внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства;
- види об'єднань підприємств;
- сутність, функції, принципи та методи, організаційні структури управління підприємством;
- поняття і склад основних фондів підприємства;
- методи нарахування амортизації основних фондів підприємства;
- поняття і склад оборотних засобів підприємства;
- кругообіг оборотних засобів підприємства;
- сутність і категорії персоналу підприємства;
- кількісну, якісну та структурну характеристику персоналу підприємства;
- поняття та показники продуктивності праці персоналу підприємства;
- методи планування продуктивності праці персоналу підприємства;
- сутність, структуру, види та функції заробітної плати;
- форми та системи оплати праці персоналу підприємства;

вміти:

- ідентифікувати організаційно-правові форми підприємств;
- оцінювати вартість основних виробничих фондів і здійснювати нарахування їх амортизації різними методами;
- розраховувати показники руху, придатності, інтенсивності та ефективності використання основних фондів підприємства;
- проводити нормування оборотних фондів підприємства;
- розраховувати показники ефективності використання оборотних засобів підприємства;
- обґрунтовувати необхідну чисельність різних категорій персоналу підприємства;
- планувати продуктивність праці персоналу підприємства;
- застосовувати форми та системи оплати праці для нарахування заробітної плати різним категоріям працівників.

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частини і виконується за індивідуальним варіантом згідно останньої та передостанньої цифри номеру індивідуального плану (залікової книжки) студента. В разі повного або часткового виконання студентом завдань за чужим варіантом, контрольна робота до рецензування не приймається.

Теоретична частина передбачає надання студентом розширених відповідей на два питання, практична – рішення восьми прикладних завдань з найважливіших тем першої частини курсу «Економіка підприємства».

Виконана контрольна робота повинна бути оформлена належним чином на стандартних аркушах А4 (210x297 мм) і представлена на рецензію в зброшурованому вигляді у встановлений навчальним планом термін.

Контрольна робота має обов'язково містити титульний аркуш, план, висновки та список використаних джерел.

Технічні вимоги до оформлення контрольної роботи: всі поля аркуша – 2 см, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзац – 1,25 см, вирівнювання тексту – по ширині.

Невідповідність оформлення контрольної роботи встановленим технічним вимогам або її представлення до рецензування пізніше встановленого навчальним планом терміну є підставою для зниження оцінки студента.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ

1. Вибір варіанту для виконання завдань.

Контрольна робота виконується студентом за індивідуальним варіантом, що визначається за двома останніми цифрами номеру індивідуального плану студента за наступною формою (табл. 1).

Таблиця 1 – **Форма вибору індивідуального варіанту для виконання завдань**

Остання цифра (Y)	Передостання цифра (X)				
	0; 5	1; 6	2; 7	3; 8	4; 9
0; 5	1	2	3	4	5
1; 6	6	7	8	9	10
2; 7	11	12	13	14	15
3; 8	16	17	18	19	20
4; 9	21	22	23	24	25

2. Теоретичні питання за індивідуальними варіантами.

Варіант 1

1. Організаційні структури управління підприємствами.
2. Методи нарахування амортизації основних виробничих фондів підприємства.

Варіант 2

1. Некомерційна господарська діяльність.
2. Нормування оборотних засобів підприємства.

Варіант 3

1. Сутність і склад основних виробничих фондів підприємства.
2. Форми та системи оплати праці персоналу підприємства.

Варіант 4

1. Нормативно-правове підґрунтя провадження господарської діяльності в Україні.
2. Порядок визначення необхідної чисельності персоналу підприємства.

Варіант 5

1. Методи планування продуктивності праці персоналу підприємства.
2. Порядок формування та використання амортизаційного фонду підприємства.

Варіант 6

1. Сутність і види стимулювання праці персоналу підприємства.
2. Сутність і види виробничих запасів на підприємстві.

Варіант 7

1. Поняття і склад оборотних засобів підприємства.
2. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.

Варіант 8

1. Показники руху та придатності основних виробничих фондів підприємства.
2. Сутність, види та функції заробітної плати.

Варіант 9

1. Сутність і ознаки підприємства.
2. Облік і оцінка основних виробничих фондів підприємства.

Варіант 10

1. Приватні підприємства.
2. Фактори та резерви підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.

Варіант 11

1. Сутність і склад майна підприємства.
2. Поняття та показники продуктивності праці персоналу підприємства.

Варіант 12

1. Виробнича структура підприємства.
2. Сутність і склад персоналу підприємства.

Варіант 13

1. Сутність і види капіталу підприємства.
2. Порядок створення підприємства в Україні.

Варіант 14

1. Підприємства колективної власності.
2. Напрями підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

Варіант 15

1. Функції та методи управління підприємством.
2. Напрями підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Варіант 16

1. Комерційне посередництво у сфері господарювання.
2. Порядок розрахунку економічного ефекту від зростання продуктивності праці персоналу підприємства.

Варіант 17

1. Класифікація підприємств.
2. Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Варіант 18

1. Види об'єднань підприємств.
2. Показники інтенсивності та ефективності використання основних виробничих фондів підприємства.

Варіант 19

1. Галузі та види господарської діяльності.
2. Сутність і види зносу основних виробничих фондів підприємства.

Варіант 20

1. Внутрішнє середовище підприємства.
2. Сутність і принципи управління підприємством.

Варіант 21

1. Сутність і ознаки підприємництва.
2. Кількісна, якісна та структурна характеристика персоналу підприємства.

Варіант 22

1. Державні та комунальні унітарні підприємства.
2. Фонд оплати праці персоналу підприємства.

Варіант 23

1. Види господарських товариств.
2. Формування власного та позикового капіталу підприємства.

Варіант 24

1. Зовнішнє середовище підприємства.
2. Особливості правового регулювання господарсько-торгівельної діяльності.

Варіант 25

1. Кругообіг оборотних засобів підприємства.
2. Державне регулювання розвитку підприємництва.

3. Практичне завдання № 1.

Власниками господарського товариства є 3 підприємця.

Розмір внеску першого учасника склав $300+X$ тис. грн., другого учасника – $250-Y$ тис. грн., третього учасника – $150+X-Y$ тис. грн. При цьому за звітний період підприємство отримало валовий дохід у розмірі $1850-X$ тис. грн. при валових витратах підприємства в розмірі $2950+Y$ тис. грн.

Визначити розмір боргових зобов'язань кожного з співвласників товариства в разі, якщо підприємство організовано у формі: 1) акціонерного товариства; 2) товариства з обмеженою відповідальністю; 3) товариства з додатковою відповідальністю; 4) повного товариства; 5) командитного товариства за умови, що перший учасник є повним учасником, а другий і третій учасники – вкладниками.

4. Практичне завдання № 2.

На початок року вартість основних фондів підприємства становила $2546+X$ тис. грн. За звітний період (рік) основні фонди підприємства зазнали таких змін:

– було введено основних фондів на суму: 15 березня – $250-Y$ тис. грн., 1 липня – $380+X$ тис. грн., 1 грудня – $280-X$ тис. грн.;

– було виведено основних фондів на суму: 1 лютого – $146+Y$ тис. грн., 1 серпня – $280-X$ тис. грн., 15 листопада – $85+X$ тис. грн.

При цьому сума річного доходу підприємства склала $3725-X+Y$ тис. грн. Чисельність працюючих – $125-X$ чоловік.

Визначити: середньорічну вартість основних фондів, коефіцієнти вибуття та оновлення основних фондів, фондівіддачу, фондомісткість і фондоозброєність праці.

5. Практичне завдання № 3.

Підприємством придбано обладнання вартістю $100+X+Y$ тис. грн. Термін корисного використання обладнання – 5 років.

Ліквідаційна вартість обладнання прийнята в розмірі $3+X\%$.

Розрахувати суму річних амортизаційних відрахувань на реновацію обладнання трьома методами нарахування амортизації (прямолінійним, кумулятивним та прискореного зменшення залишкової вартості), вибрати з них найбільш ефективний за критерієм повернення більшої суми амортизації за першу половину терміну служби обладнання (3 роки). Визначити коефіцієнти зносу і придатності обладнання на кінець 4-го року в разі використання кожного з обраних методів нарахування амортизації.

6. Практичне завдання № 4.

Визначити поточний, страховий, транспортний і підготовчий, запаси заліза на підприємстві, а також норматив власних оборотних коштів у виробничому запасі даного матеріалу за умови, що: сумарна річна потреба в залізі складає $800-X+Y$ тис. кг; період між двома поставками – $20-X$ днів; період зриву поставки – $3+Y$ днів; період з дня оплати рахунку постачальника до прибуття вантажу на склад – $2+X$ днів; період підготовки матеріалу до введення в виробничий процес – $1+Y$ день; середня ринкова ціна 1 кг заліза – $6+X$ грн.

7. Практичне завдання № 5.

Оцінити зміну показників ефективності використання оборотних засобів підприємства при таких умовах:

– дохід підприємства в II кварталі склав $150+X-Y$ тис. грн., а в III кварталі відбулося його збільшення на $7+Y\%$;

– середньорічний залишок нормованих оборотних засобів у III кварталі склав $45+X-Y$ тис. грн., а в II кварталі він був менше на $2+X\%$.

8. Практичне завдання № 6.

Визначити необхідну чисельність основних і допоміжних працівників, а також прибиральниць, якщо: кількість вихідних днів у році – $108+X$ днів; кількість святкових днів в році, які не співпадають з вихідними днями – $9+Y$ днів; режим роботи – однозмінний; тривалість зміни – 8 годин; коефіцієнт, що враховує час відпусток і невиходу працівників на роботу в зв'язку з поважними причинами – $0,07+0,0X$; коефіцієнт виконання норм виробітку основними працівниками – $1,05+0,0Y$;

Річна виробнича програма – $200000+X+Y$ шт.; сумарна трудомісткість виробництва одиниці продукції – $1,5+0,0X$ нормо-годин; норми обслуговування для допоміжних працівників: для електриків – $20+Y$ робочих місць, для ремонтників – $30-X$ робочих місць; загальна площа виробничих приміщень – $800+X-Y$ м²; норма обслуговування для прибиральниць – $200-X+Y$ м².

9. Практичне завдання № 7.

Визначити зміну річного виробітку на підприємстві в звітному періоді в порівнянні з плановими показниками за умови, що фактичний обсяг виробництва в звітному періоді склав: продукції А – $1000+X$ шт., продукції Б – $1500-Y$ шт., продукції В – $2000-X$ шт., продукції Г – $3000+Y$ шт.; планова трудомісткість виробництва одиниці продукції: А – $140+X$ нормо-годин, Б – $155+Y$ нормо-годин, В – $130-X$ нормо-годин, Г – $180-Y$ нормо-годин; фактична трудомісткість виробництва одиниці продукції: А – $150+X$ нормо-годин, Б – $148+Y$ нормо-годин, В – $135-X$ нормо-годин, Г – $175-Y$ нормо-годин.

10. Практичне завдання № 8.

Користуючись тарифними коефіцієнтами за розрядами працівників при нормальних умовах праці (табл. 2) і шкалою преміювання працівників за перевиконання виробничого завдання (табл. 3), розрахувати місячну заробітну плату працівника по прямій відрядній, відрядно-преміальній і відрядно-прогресивній системах оплати праці за таких умов:

- фактичний місячний обсяг виготовленої працівником продукції склав $100+X-Y$ шт. при плановому обсязі $80-X+Y$ шт.;
- на підприємстві передбачено преміювання працівників за виконання плану в розмірі $5+Y\%$ від основної заробітної плати, а також в розмірі $1,1+0,1X\%$ за кожен відсоток перевиконання плану;
- трудомісткість виробництва одиниці продукції становить $3+0,1X$ нормо-години;
- умови праці – нормальні;
- розряд працівника – V;
- годинна тарифна ставка працівника I розряду – $8+0,1Y$ грн./год.

Таблиця 2 – Тарифні коефіцієнти за розрядами працівників

Умови праці	Тарифні коефіцієнти за розрядами працівників					
	I	II	III	IV	V	VI
Нормальні	1	1,09	1,2	1,33	1,5	1,72

Таблиця 3 – Шкала преміювання працівників за перевиконання виробничого завдання

Відсоток перевиконання виробничого завдання, %	1,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 14,99	15,00 - 19,99	20,00 - 24,99	25,00 - 29,99	30,00 - 39,99	40,00 і більше
Відсоток збільшення відрядної розцінки при перевиконанні виробничого завдання, %	12,5	25,0	37,5	50,0	62,5	75,0	87,5	100,0

Приклад виконання практичних завдань наведено далі. При цьому за базовий варіант прийнято перший варіант ($X=0, Y=0$).

ПРИКЛАД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Практичне завдання № 1.

1) Загальний обсяг боргових зобов'язань підприємства є різницею валових витрат і валового доходу:

$$БЗ = 2950 - 1850 = 1100 \text{ (тис. грн.)}$$

2) Якщо підприємство організовано в формі акціонерного товариства, вкладники несуть відповідальність за борговими зобов'язаннями товариства в межах сум зроблених ними внесків:

$$БЗ_1 = 300 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_2 = 250 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_3 = 150 \text{ (тис. грн.)}$$

3) Якщо підприємство організовано в формі товариства з обмеженою відповідальністю, вкладники несуть відповідальність за борговими зобов'язаннями товариства також в межах сум зроблених ними внесків: $БЗ_1 = 300$ (тис. грн.), $БЗ_2 = 250$ (тис. грн.), $БЗ_3 = 150$ (тис. грн.).

4) Якщо підприємство організовано в формі товариства з додатковою відповідальністю, вкладники несуть відповідальність за борговими зобов'язаннями товариства сумами зроблених ними внесків. У разі, якщо суми внесків підприємців не вистачає для погашення загального обсягу боргових зобов'язань підприємства, вкладниками несуть додаткову солідарну відповідальність у розмірі, кратному розміру внеску. Тоді,

$$БЗ_1 = 300 + \frac{300 \cdot (1100 - (300 + 250 + 150))}{300 + 250 + 150} = 471,44 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_2 = 250 + \frac{250 \cdot (1100 - (300 + 250 + 150))}{300 + 250 + 150} = 392,85 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_3 = 150 + \frac{150 \cdot (1100 - (300 + 250 + 150))}{300 + 250 + 150} = 235,71 \text{ (тис. грн.)}$$

5) Якщо підприємство організовано в формі повного товариства, вкладники несуть відповідальність за борговими зобов'язаннями товариства сумами зроблених ними внесків. У разі, якщо суми внесків підприємців не вистачає для погашення загального обсягу боргових зобов'язань підприємства, вкладниками несуть додаткову солідарну відповідальність. Тоді,

$$БЗ_1 = 300 + \frac{1100 - (300 + 250 + 150)}{3} = 433,34 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_2 = 250 + \frac{1100 - (300 + 250 + 150)}{3} = 383,33 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_3 = 150 + \frac{1100 - (300 + 250 + 150)}{3} = 283,33 \text{ (тис. грн.)}$$

б) Якщо підприємство організовано в формі командитного товариства, вкладники несуть відповідальність за борговими зобов'язаннями товариства лише сумами зроблених ними внесків, а повний учасник – ще й додаткову відповідальність, якщо суми внесків підприємців не вистачає для погашення загального обсягу боргових зобов'язань підприємства. Тоді,

$$БЗ_1 = 300 + 1100 - (300 + 250 + 150) = 700 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_2 = 250 \text{ (тис. грн.)}$$

$$БЗ_3 = 150 \text{ (тис. грн.)}$$

2. Практичне завдання № 2.

1) Середньорічна вартість основних фондів складає:

$$В_{\text{ср}} = 2546 + \frac{250 \cdot 9 + 380 \cdot 6 + 280 \cdot 1}{12} - \frac{146 \cdot 11 + 280 \cdot 5 + 85 \cdot 1}{12} =$$

$$= 2689,25 \text{ (тис. грн.)}$$

2) Коефіцієнт вибуття основних фондів дорівнює:

$$К_{\text{виб}} = \frac{146 + 280 + 85}{2546} = 0,20$$

3) Коефіцієнт оновлення основних фондів дорівнює:

$$К_{\text{он}} = \frac{250 + 380 + 280}{2546 + 250 + 380 + 280 - 146 - 280 - 85} = 0,31$$

4) Фондовіддача дорівнює:

$$Ф_{\text{в}} = \frac{3725}{2689,25} = 1,39$$

5) Фондоємність дорівнює:

$$Ф_{\text{е}} = \frac{2689,25}{3725} = 0,72$$

6) Фондоозброєність праці складає:

$$Ф_{\text{о}} = \frac{2689,25}{125} = 21,51 \text{ (тис. грн./чол.)}$$

3. Практичне завдання № 3.

1) Амортизаційна вартість основних фондів дорівнює:

$$V_{\text{ам}} = 100 - 100 \cdot \frac{3}{100} = 97 \text{ (тис. грн.)}$$

2) Амортизаційні відрахування на реновацію обладнання при застосуванні прямолінійного методу складають:

$$A_1 = A_2 = A_3 = A_4 = A_5 = \frac{97}{5} = 19,4 \text{ (тис. грн.)}$$

3) Накоплена амортизація за першу половину терміну служби обладнання при застосуванні прямолінійного методу дорівнює:

$$A_{1-3} = 19,4 \cdot 3 = 58,2 \text{ (тис. грн.)}$$

4) Коефіцієнт зносу обладнання на кінець 4-го року при застосуванні прямолінійного методу нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{зн}} = \frac{19,4 \cdot 4}{100} = 0,78$$

5) Коефіцієнт придатності обладнання на кінець 4-го року при застосуванні прямолінійного методу нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{пр}} = 1 - 0,78 = 0,22$$

6) Кумулятивні коефіцієнти складають:

$$K_{\text{кум1}} = \frac{5}{1+2+3+4+5} = 0,33$$

$$K_{\text{кум2}} = \frac{4}{1+2+3+4+5} = 0,27$$

$$K_{\text{кум3}} = \frac{3}{1+2+3+4+5} = 0,20$$

$$K_{\text{кум4}} = \frac{2}{1+2+3+4+5} = 0,13$$

$$K_{\text{кум5}} = \frac{1}{1+2+3+4+5} = 0,07$$

7) Амортизаційні відрахування на реновацію обладнання при застосуванні кумулятивного методу складають:

$$A_1 = 97 \cdot 0,33 = 32,01 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_2 = 97 \cdot 0,27 = 26,19 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_3 = 97 \cdot 0,20 = 19,40 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_4 = 97 \cdot 0,13 = 12,61 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_5 = 97 \cdot 0,07 = 6,79 \text{ (тис. грн.)}$$

8) Накоплена амортизація за першу половину терміну служби обладнання при застосуванні кумулятивного методу дорівнює:

$$A_{1-3} = 32,01 + 26,19 + 19,40 = 77,60 \text{ (тис. грн.)}$$

9) Коефіцієнт зносу обладнання на кінець 4-го року при застосуванні кумулятивного методу нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{зн}} = \frac{32,01 + 26,19 + 19,40 + 12,61}{100} = 0,90$$

10) Коефіцієнт придатності обладнання на кінець 4-го року при застосуванні кумулятивного методу нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{пр}} = 1 - 0,90 = 0,10$$

11) Річна норма амортизації обладнання складає:

$$H_a = \frac{97}{100 \cdot 5} \cdot 100 \cdot 2 = 38,80\%$$

12) Амортизаційні відрахування на реновацію обладнання при застосуванні методу прискореного зменшення залишкової вартості складають:

$$A_1 = 97 \cdot 0,388 = 37,64 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_2 = (97 - 37,64) \cdot 0,388 = 23,03 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_3 = (97 - 37,64 - 23,03) \cdot 0,388 = 14,10 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_4 = (97 - 37,64 - 23,03 - 14,10) \cdot 0,388 = 8,63 \text{ (тис. грн.)}$$

$$A_5 = (97 - 37,64 - 23,03 - 14,10 - 8,63) \cdot 0,388 = 5,28 \text{ (тис. грн.)}$$

13) Накоплена амортизація за першу половину терміну служби обладнання при застосуванні методу прискореного зменшення залишкової вартості дорівнює:

$$A_{1-3} = 37,64 + 23,03 + 14,10 = 74,77 \text{ (тис. грн.)}$$

14) Коефіцієнт зносу обладнання на кінець 4-го року при застосуванні методу прискореного зменшення залишкової вартості для нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{зн}} = \frac{37,64 + 23,03 + 14,10 + 8,63}{100} = 0,83$$

15) Коефіцієнт придатності обладнання на кінець 4-го року при застосуванні методу прискореного зменшення залишкової вартості для нарахування амортизації дорівнює:

$$K_{\text{пр}} = 1 - 0,83 = 0,17$$

Тим самим, результати розрахунків вказали на те, що найбільш ефективний за критерієм повернення більшої суми амортизації за першу половину терміну служби обладнання є кумулятивний метод.

4. Практичне завдання № 4.

1) Денна потреба підприємства в залізі складає:

$$ДП = \frac{800}{365} = 2,19 \text{ (тис. кг)}$$

2) Поточний запас заліза складає:

$$З_{\text{пот}} = 2,19 \cdot 20 = 43,80 \text{ (тис. кг)}$$

3) Страховий запас заліза складає:

$$З_{\text{стр}} = 2,19 \cdot 3 = 6,57 \text{ (тис. кг)}$$

4) Транспортний запас заліза складає:

$$З_{\text{тр}} = 2,19 \cdot 2 = 4,38 \text{ (тис. кг)}$$

6) Підготовчий запас заліза складає:

$$З_{\text{підг}} = 2,19 \cdot 1 = 2,19 \text{ (тис. кг)}$$

7) Норматив власних оборотних коштів у виробничому запасі заліза складає:

$$Н_{\text{ВЗ}} = 6 \cdot (43,80 + 6,57 + 4,38 + 2,19) = 341,64 \text{ (тис. грн.)}$$

5. Практичне завдання № 5.

1) Коефіцієнт оборотності оборотних засобів підприємства у II і III кварталах дорівнював:

$$K_{\text{обII}} = \frac{150}{45 \cdot 0,98} = 3,4 \text{ (обороти)}; K_{\text{обIII}} = \frac{150 \cdot 1,07}{45} = 3,6 \text{ (обороти)}$$

2) Період обороту оборотних засобів підприємства у II і III кварталах дорівнював:

$$T_{\text{обII}} = \frac{365}{3,4} = 107,4 \text{ (днів)}; T_{\text{обIII}} = \frac{365}{3,6} = 101,4 \text{ (днів)}$$

3) Зміна показників ефективності використання оборотних засобів складає:

$$\Delta K_{\text{об}} = 3,6 - 3,4 = +0,2 \text{ (обороти)}; \Delta T_{\text{об}} = 101,4 - 107,4 = -6 \text{ (днів)}$$

6. Практичне завдання № 6.

1) Номінальний фонд робочого часу основних працівників складає:

$$\Phi_{\text{ном}} = (365 - 108 - 9) \cdot 1 \cdot 8 = 1984 \text{ (годин)}$$

2) Дійсний фонд робочого часу основних працівників складає:

$$\Phi_{\text{д}} = 1984 - 1984 \cdot 0,07 = 1845 \text{ (годин)}$$

3) Трудомісткість виробничої програми дорівнює:

$$T = 200000 \cdot 1,5 = 300000 \text{ (нормо-годин)}$$

4) Необхідна чисельність основних працівників дорівнює:

$$\text{Ч}_{\text{оп}} = \frac{300000}{1845 \cdot 1,05} = 155 \text{ (чол.)}$$

5) Необхідна чисельність допоміжних працівників дорівнює: електриків:

$$\text{Ч}_{\text{ел}} = \frac{155}{20} = 8 \text{ (чол.)}$$

ремонтників:

$$\text{Ч}_{\text{рем}} = \frac{155}{30} = 6 \text{ (чол.)}$$

$$\text{Ч}_{\text{доп}} = 8 + 6 = 14 \text{ (чол.)}$$

6) Необхідна чисельність прибиральниць дорівнює:

$$\text{Ч}_{\text{приб}} = \frac{800}{200} = 4 \text{ (чол.)}$$

7. Практичне завдання № 7.

1) Планова трудомісткість виробничої програми складає:

$$T_A = 1000 \cdot 140 = 140000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_B = 1500 \cdot 155 = 232500 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_V = 2000 \cdot 130 = 260000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_G = 3000 \cdot 180 = 540000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$\sum T = 140000 + 232500 + 260000 + 540000 = 1172500 \text{ (нормо-годин)}$$

2) Фактична трудомісткість виробничої програми складає:

$$T_A = 1000 \cdot 150 = 150000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_B = 1500 \cdot 148 = 222000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_V = 2000 \cdot 135 = 270000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$T_G = 3000 \cdot 175 = 525000 \text{ (нормо-годин)}$$

$$\sum T = 150000 + 222000 + 270000 + 525000 = 1167000 \text{ (нормо-годин)}$$

3) Зміна трудомісткості виробничої програми дорівнює:

$$\Delta T_A = \frac{150000 - 140000}{140000} \cdot 100 = 7,14\%$$

$$\Delta T_B = \frac{222000 - 232500}{232500} \cdot 100 = -4,52\%$$

$$\Delta T_B = \frac{270000 - 260000}{260000} \cdot 100 = 3,85\%$$

$$\Delta T_G = \frac{525000 - 540000}{540000} \cdot 100 = -2,78\%$$

$$\sum \Delta T = \frac{1167000 - 1172500}{1172500} \cdot 100 = -0,47\%$$

4) Зміна річного виробітку складає:

$$\Delta B_A = \frac{7,14 \cdot 100}{100 - 7,14} = 7,68\%$$

$$\Delta B_B = \frac{4,52 \cdot 100}{100 - 4,52} = 4,73\%$$

$$\Delta B_B = \frac{3,85 \cdot 100}{100 - 3,85} = 4,00\%$$

$$\Delta B_G = \frac{2,78 \cdot 100}{100 - 2,78} = 2,86\%$$

$$\sum \Delta B = \frac{0,47 \cdot 100}{100 - 0,47} = 0,47\%$$

8. Практичне завдання № 8

1) Місячна заробітна плата працівника, розрахована по прямій відрядній системі, складає:

$$ЗП_{\text{пр.відр}} = 100 \cdot 3 \cdot 8 \cdot 1,5 = 3600 \text{ (грн.)}$$

2) Місячна заробітна плата працівника, розрахована по відрядно-преміальній системі, складає:

$$ЗП_{\text{відр.прем}} = 3600 + 3600 \cdot \left(\frac{5}{100} + \frac{1,1}{100} \cdot \frac{100 - 80}{80} \right) = 4770 \text{ (грн.)}$$

3) Місячна заробітна плата працівника, розрахована по відрядно-прогресивній системі, складає:

$$ЗП_{\text{відр.прогр.}} = 80 \cdot 3 \cdot 8 \cdot 1,5 + 20 \cdot 3 \cdot 8 \cdot 1,5 \cdot 1,75 = 4140 \text{ (грн.)}$$

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі акти:

1. Господарський кодекс України (чинний, редакція від 04.03.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Заголовок з екрану.
2. Податковий кодекс України (чинний, редакція від 13.03.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Заголовок з екрану.

Основна література:

3. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібник / Березін О.В., Березіна Л.М., Бутенко Н.В. – К.: Знання, 2009. – 390 с.
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
5. Гримак А.В. Економіка підприємства : навч. посібник для вищої школи / Гримак А.В., Михаліцька Н.Я., Цвайг Х.І., Лалакулич М.Ю. – Львів: Новий Світ – 2000, 2012. – 439 с.
6. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посібник / Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
7. Економіка підприємства : підручник для вищої школи / За заг. ред. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2012. – 864 с.
8. Економіка підприємства : навчальний посібник / Уклад.: Балацький Є.О., Дутченко О.М., Шамота Г.М. та ін. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. – 154 с.
9. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підручник / О.С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
10. Кривицька О.Р. Економіка підприємства: навч. посібник / О.Р. Кривицька. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – 296 с.
11. Пеліхов Є.Ф. Економіка сучасного підприємства: навч.-метод. і практ. посібник / Пеліхов Є.Ф., Іванова О.А., Сумець О.М. – К.: Хай-Тек Прес, 2009. – 344 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Економіка підприємства»
для студентів заочної форми навчання
спеціальностей 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Укладачі: ДМИТРИЄВ Ілля Андрійович
ШЕВЧЕНКО Інна Юріївна

Відповідальний за випуск *Іванілов О.С.*

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка _____

План _____, поз. _____

Підписано до друку _____ р. Формат 60×84 1/16. Папір газетний.

Гарнітура Times New Roman Cyr. Віддруковано на ризографі.

Ум. друк. арк. _____. Обл.-вид. арк. _____.

Зам. № _____. Наклад _____ прим. Ціна договірна.

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Петровського, 25

Тел./факс: (057) 700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. Серія ДК № 897 від 17.04.2002 р.